

Ministerie van OCW
De Staatssecretaris mw. J. M. van Bijsterveldt
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

VESTRA
Postbus 94420
1090 GK Amsterdam
T. +31703681801
M. +31653966118
F. +31703231095
E. secretariaat@vestra.nl

Betreft: Toekomstverkenning Nederlandse publieke omroep

Den Haag, 15 maart 2010

Geachte mevrouw van Bijsterveldt,

Gaarne maakt de vereniging van commerciële televisieomroepen, VESTRA, in het kader van de *Toekomstverkenning* gebruik van de gelegenheid haar visie te geven op de toekomst van de publieke omroep. VESTRA vertegenwoordigt de commerciële televisieomroepen met voor Nederland bestemde televisieprogramma's. Tot haar leden behoren RTL, MTV Networks, Disney Channel, Eurosport, SBS en Discovery Networks. De verschillende televisiezenders van de leden hadden in 2009 een gezamenlijk marktaandeel onder de Nederlandse kijkers van meer dan 52%.

Zoals in de inleiding van het Consultatiedocument al wordt geschetst, onze sector kent grote en verregaande veranderingen in technologie, kijk- en luistergedrag en concurrentieverhoudingen. Het is daarom van belang om de positie in dit krachtenveld van één van de belangrijkste spelers, de Nederlandse publieke omroep, helder te definiëren en vast te leggen. Niet alleen door zijn omvang maar vooral ook door zijn financiering - grotendeels gevrijwaard van normale vraag- en aanbodmechanismen - heeft de PO immers grote invloed op het economisch handelen van de omroepbedrijven. Wij hopen dan ook dat deze Consultatie hieraan bijdraagt.

Naast een eigen inbreng van enkele van onze leden zoals SBS, MTV en RTL willen alle bij onze vereniging aangesloten leden in gezamenlijkheid de volgende voor de commerciële omroepen relevante punten onder uw aandacht brengen.

Marktverstoring door de publieke omroep dient voorkomen te worden

VESTRA acht het van groot belang dat de Nederlandse overheid haar toezeggingen tegenover de Europese Commissie in de vorm van een ex ante markttoets nakomt. Door een dergelijke toets wordt de dreigende concurrentieverstoring door nieuwe audiovisuele diensten van de publieke omroep weggenomen. Deze toezeggingen houden in;

- dat nieuwe audiovisuele diensten van de publieke omroep aan een voorafgaande toetsing zullen worden onderworpen,
- dat de Nederlandse autoriteiten erop zullen toezien dat deze voorafgaande toetsing op transparante wijze plaatsvindt,
- dat in het kader van deze voorafgaande toetsing belanghebbenden worden gehoord,
- dat de markteffecten van de nieuwe diensten worden beoordeeld en afgewogen tegen de waarde van de nieuwe diensten voor de Nederlandse samenleving.

A

Formulering van de taakopdracht van de publieke omroep moet worden aangescherpt

De huidige taakomschrijving van de publieke omroep is te ruim, hierdoor worden er geen grenzen gesteld aan haar activiteiten. Een duidelijke en precieze omschrijving van de taakopdracht is essentieel voor een juiste beoordeling van de toegestane activiteiten en het uitoefenen van toezicht. Ook kunnen commerciële omroepen door een duidelijke omschrijving van de taakopdracht hun eigen activiteiten beter afstemmen zoals de Europese Commissie in haar mededeling betreffende de toepassing van staatssteunregels ook stelt (IP/09/1072 2 juli, 2009)

Dat de huidige taakomschrijving van de Nederlandse publieke omroep niet voldoet werd al opgemerkt door de Raad van State in haar advies van 19 oktober 2007 met betrekking tot de nieuwe Mediawet. De Raad stelt over de omschrijving van de taakopdracht;

“.. De Raad is van oordeel dat deze formulering onvoldoende onderscheidend vermogen heeft voor de afbakening van de publieke mediaopdracht ten opzichte van de activiteiten van de commerciële omroep...”

VESTRA bepleit dan ook het instellen van heldere toetsingscriteria voor de beoordeling van de huidige activiteiten en verwijst naar de toezegging die de Nederlandse autoriteiten op dit gebied hebben gedaan volgens het Persbericht van de Commissie;

De Nederlandse autoriteiten hebben zich ertoe verbonden vooraf en voldoende gedetailleerd aan te geven wat de omvang is van de publieke taak die aan de publieke omroep zal worden toegewezen. (...). Persbericht Europese Commissie, 26 januari 2010, Ref.nr. IP/10/52

Publieke omroep moet zich richten op publieke taak en niet op bereik

Zoals aangegeven in het rapport *Focus op Functies* van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid behoort ook in de ogen van VESTRA het aanbieden van vermaak geen kerntaak te zijn van een publieke omroep. De focus zou niet op taken moeten liggen die de markt ook kan vervullen tegen vaak geringere kosten.

De huidige dominantie van het behalen van hoge marktaandelen en fixatie op bereikcijfers behoren geen onderdeel te zijn van de overwegingen van een publieke omroep. De kerntaken van een publieke omroep liggen zoals de WRR terecht opmerkt in de sfeer van nieuwsvoorziening, opinievorming en maatschappelijk debat. De huidige systematiek met prestatieovereenkomsten werkt echter te vrijblijvend en is mede debet aan een programmeringmodel gericht op bereik in plaats van op publieke belangen.

Samenwerking publieke omroep en private partijen

In de ogen van VESTRA dient terughoudend om te worden gegaan met elke vorm van samenwerking tussen de PO en private partijen. Samenwerking tussen publieke en private partijen in een sector met intensieve concurrentie brengt immers naar zijn aard het gevaar van concurrentievervalsing met zich mee en dreigt het normale functioneren van de markt te verstoren.

Indien een verruiming van de mogelijkheden tot een dergelijke publiekprivate samenwerking toch aan de orde zou komen, zou dat dienen te gebeuren onder de volgende uitdrukkelijke voorwaarden:

- er dienen duidelijke criteria voor de samenwerking tussen publieke omroep en private marktpartijen te worden vastgelegd,
- uitgangspunt daarbij is een gelijk speelveld tussen alle marktpartijen. Er moet sprake zijn van gelijke monniken, gelijke kappen en van open en eerlijke mededinging,

A

- bij het opstellen van de criteria voor dergelijke samenwerkingsverbanden dienen de relevante marktpartijen, waaronder in ieder geval de commerciële omroepen, nauw te worden betrokken,
- toetsing aan de criteria vindt vooraf (ex ante) plaats door een onafhankelijke instantie,
- commerciële boodschappen binnen programma's moeten bij de publieke omroep niet mogelijk zijn en alle contacten met adverteerders en sponsors dienen te lopen via de STER.

Onderzoek naar de rol van de STER - bijdrage VESTRA

Geen onderdeel van de Toekomstverkenning vormt het onderzoek naar de rol van de STER, dit wordt onderzocht in een apart onderzoek. VESTRA zal op deze plek dan ook niet ingaan op de rol van de STER en de gevolgen van haar opereren voor de commerciële omroepen. Wij zouden hier willen aangeven dat VESTRA graag uitgenodigd wordt voor deelname aan dit onderzoek om zo haar visie te kunnen geven op de rol die de STER speelt in het functioneren van de reclamemarkt.

Afsluitend zou ik willen wijzen op het gegeven dat commerciële omroepen door hun grote bereik een belangrijke maatschappelijke rol vervullen en een waardevolle bijdrage leveren aan de opinievorming. Wij hopen dat dit erkend, benut en ook meegewogen zal worden. Zo zouden eventuele maatregelen gericht op het versterken van de positie van de uitgevers ook moeten openstaan voor de omroepen. Wij vertrouwen erop dat u onze punten zult meenemen in toekomstige beleidsvorming aangaande de Nederlandse publieke omroep. Uiteraard zijn wij graag bereid onze bijdrage mondeling toe te lichten.

Hoogachtend,

Namens VESTRA
André Kreuzen
Voorzitter